Enderrock | Helena Martín | Actualitzat el 10/02/2020 a les 15:00

María José Llergo: «Trobar la bellesa és necessari però també dolorós»

La vocalista va presentar el disc 'Sanación' el 14 de febrer a L'Auditori

Maria José Llergo | Paloma Wool

Estètica del dolor i de la terra llaurada. La cantant de Pozoblanco **María José Llergo**, instal·lada a Barcelona des dels dinou anys, publica un primer àlbum que compta amb edició digital i vinil i que porta per títol una paraula que fa evident la seva poètica: *Sanación* (Sony Music, 2010). Parlem amb ella sobre el llançament discogràfic que portarà en directe el 4 de febrer a L'Auditori de Barcelona.

***Sanación* és el teu primer àlbum però estàs connectada amb la música des de fa molt i molt de temps...**
Desde petita escoltava el meu avi cantar mentre regava, mentre llaurava la terra. Jo era al camp, em posava a l'ombra dels arbres, de les oliveres i dels codonyers, escoltava les regueres d'aigua i aixi vaig aprendre a expressar les meves emocions per mitjà de la música, vaig anar entrenant i jugant amb la veu. D'aquesta manera vaig entendre la música com una forma natural d'expressar-me, sense artificis ni segones intencions, per treure el que necessites, conviure amb el moment, trobar-te en relació amb l'entorn que t'envolta.

La música és intel·ligència emocional.
Totalment. En el moment en què entens com canalitzar els teus sentiments aconsegueixes arribar a conclusions de forma no destructiva, i el fet que surtin d'una forma bella et dona l'oportunitat d'aprendre i construir a través d'això. I et dona un alliberament absolut.

Els sentiments també poden sortir d'una forma lletja, tòxica...
A vegades quan sents dolor, fas mal, esculls destruir perquè a tu t'han destruit, fas un reflex del que t'ha passat. Quan estàs destrossat per dins, decidir sembrar flors en lloc de dolor, és complicat. És més difícil viure estimant que viure odiant.

Encara que sigui bonic, per què molt sovint expressem l'amor vinculant-lo al dolor?
Les coses no es poden fingir. "Me miras pero no me ves" està cantat amb una ràbia fidel al sentiment que expressava quan la gravava. Que hagi sigut capaç de construir a partir d'aquí no significa que no hagi estat dur. Trobar la bellesa és necessari però també dolorós.

Ha estat dolorós fer aquest disc?
Ha estat un alliberament perquè he canalitzat moltes coses que estava sentint i que no volia en la meva vida, no volia que els traumes em fessin pitjor persona. Per exemple, a "El hombre de las mil lunas" és un desamor, "Niña de las dunas" és falta d'autoestima, falta d'expectatives.

És més fàcil connectar amb el públic quan es parla d'experiències vitals complicades?
Jo només soc una més, un ésser humà expressant-me, el que passa és que m'estic prenent la llibertat d'expressar-me, de fer cas a les meves emocions i agafar-les com petites alertes que m'avisen d'allò que em fa bé o em fa mal. A partir d'aquí prenc conclusions i les comparteixo amb els altres. Soc tu.

Sens dubte, has arribat a connectar amb un gran nombre de persones. Què et genera que es parli tant de tu?
Tu pots alabar-te i pots enfonsar-te, jo em dono aquest poder a mi mateixa. Visc l'aquí i l'ara el millor que pugui, intento deixar el millor que tinc, gaudir de la gent amb la qual parlo i canto. I creo.

Donar-te aquest poder, sense deixar-te modelar, no encaixa massa amb certs models de la indústria...
És que això va a favor de mi mateixa. Jo ho controlo tot: el que em poso, les xarxes socials, els temes, les lletres... Si jo no em cuido a mi, desapareixeria tot això. Jo estic a la indústria, però no soc la indústria. Jo no responc a aquest tipus d'exigències perquè no m'han fet cap favor; a vegades perdem l'essència de les coses si ens centrem només en l'aparença. De fet, he hagut de fer una gran feina per lluitar contra els esterotips que tenia contra la indústria. Al cap i a la fi, tota empresa està formada per persones. En tot moment he dit qui soc: "Soc Maria José, no soc cap producte. Si em mireu com un potencial per manufacturar i convertir-me en alguna cosa diferent, us heu equivocat de persona". De moment estic molt contenta.

Quant has tardat a crear aquest disc?
Fa molt temps que canto i escric, però de sobte em van veure; fins fa res, era totalment invisible. "Niña de las dunas" feia dos anys que estava composada quan la vaig gravar, i "Nana del Mediterráneo", quatre anys fins que va sortir. De cop tinc l'oportunitat de materialitzar el meu art sense arruinar-me, tinc accés a recursos: aquesta és la diferència entre abans i ara. Abans pensava que una discogràfica no era un lloc que em pertanyés, creia que no hi havia una manera de compatibilitzar l'essència del que faig amb el comportament del mercat. Es tracta de conviure en el sistema capitalista i trobar-hi el teu forat, prendre les decisions de manera conscient.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=lKWvTkeG7NI
De fet, *Sanación* comença amb un so que diu molt de la teva essència i poc del mercat...
Sí, comença amb el so del meu avi treballant la terra, és una manera d'obrir el meu univers als altres des de l'arrel, que és on jo vaig aprendre a cantar. És el primer so que recordo, que mai no se m'oblidarà, és com un mantra, una forma de connectar amb el meu cantar més profund. El treball del meu avi em va donar la terra ferma desde la qual gaudeixo segura, com si res dolent no em pogués passar.

Els fem poc cas, als nostres avis?
Han viscut molt més: una guerra, una postguerra, una transició, han viscut la gana, el no tenir sabates, caminar per la serra descalços i robar glans per menjar alguna cosa aquell dia, han viscut la desigualtat més forta...i tot i això, són aquí. El meu avi no deixa de somriure ni de cantar, jo aprenc més d'ell que dels llibres. De mirar al passat a través de les seves paraules, pots empatitzar millor amb els altres. Quan el meu avi canta una lletra de la seva mare i la menciona, no pot evitar plorar. Quan em pregunten què és la veritat, jo dic que és això.

S'està perdent aquesta manera de sentir el passat?
En el mercat actual no abunden aquestes coses tan profundes perquè no és fàcil, has d'estar disposat a una reflexió íntima, a deconstruir-te per tornar a construir-te. No té res de dolent tenir un mercat que gira al voltant d'altres coses, però m'agradaria que hi hagués més equilibri.

El fet que oblidem els cants dels nostres avis té alguna cosa a veure amb el centralisme i l'excessiva valorització de les ciutats?
Amb el Pla Marshall, amb l'abús de la propaganda, vam patir una crisi d'identitat, vam passar a estar sobreestimulats davant d'anuncis que deien "Consumeix-ho tot i oblida't de tu". Ens està passant això, ara tenim mòvils, estem constantment estimulats amb qui i com hauríem de ser per encaixar.

I mentrestant, on queda la vida al camp?
Per a les dones del camp de l'època de la meva àvia no existeixen pensions per la seva feina, és injust. Només comparteixen la pensió dels seus marits, però no tenen dret a una pensió que els reconegui la seva feina durant dècades! És una injustícia brutal i una violència institucional brutal.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=My6clOj_XXg
Quan vas passar de viure a Pozoblanco a fer-ho a Barcelona?
Als 19 anys vaig estudiar al Conservatori del Liceu i després a l'ESMUC, era l'únic lloc on em podia permetre estudiar. Hauria d'haver-hi més públiques i més places per especialitat... Aquí la vida en general és diferent. Pels andalusos, el flamenc és la nostra música clàssica, la nostra **Billie Holiday** és la **Niña de los Peines**.

Ara en tens 26 i publiques un primer disc. Com et sents?
És com tocar un somni. M'hi reconec i m'hi reconeixen els meus, m'he pogut realitzar, gràcies, vida! Tot i això, quan vaig acabar necessitava temps per fer-me la idea que havia donat el pas d'exposar-me i de veure si estava preparada, si era el meu lloc...

Tens por d'alguna cosa a dia d'avui?
No. Tinc por de la por, no vull que em paralitzi mai. Tinc ganes d'aprendre, i sé que això comporta errors, però aprendré i em farà millor persona.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=W3_JPT73Fqs